

gedachtegoed

tekst dr. K. Ruitenberg

Gezagscrisis

De aardbeving in Haïti is een grote ramp. Elke dag opnieuw komt dit tot ons vanuit de media. Veel menselijk leed is eraan verbonden.

Naast de gevolgen van de aardbeving doet zich echter nog iets anders voor. De hulpverlening die allerwegen geboden wordt, wordt bemoeilijkt door het ontbreken van gezag. De VN in Genève noemen de aardbeving een grotere ramp dan de tsunami in Azië in 2004, omdat Haïti is „onthoofd.” Door de verwoeste infrastructuur en het gebrek aan gezag verloopt de hulpverlening zeer moeizaam.

In januari kreeg de burgemeester van Zaltbommel politiebescherming. Winkeliers durfden hun winkel niet meer te openen op koopavond, bewoners werden bedreigd. Een groep Marokkaanse raddraaiers terroriseerde het stadje.

De lokale politiek maakte zich ernstige zorgen. Inwoners vonden dat de burgemeester en het college veel te lang hebben gewacht met straffe maatregelen. Inmiddels is er extra politie die bij verdere ongeregelheden niets meer tolereert.

In februari kondigde de korpschef van de politie in Rotterdam, A. J. Meijboom, zijn vertrek aan naar aanleiding van de rellen tijdens een strandfeest bij Hoek van Holland in augustus. Op het feest waren ongeveer 30.000 mensen aanwezig, meer dan de politie had verwacht. Onder het publiek bevond zich een groep hooligans.

Gedurende de avond vonden er enkele massale vechten en steekpartijen plaats. Uiteindelijk schoot de politie gericht op haar aanvallers, waardoor één persoon overleed en zes anderen gewond raakten.

Op 2 februari werden de eerste vier repressie veroordeeld. Ze kregen celstraffen tot tien maanden wegens openlijke geweldpleging en bedreiging van politieagenten. Het is triest dat de korpschef, die tijdens de rellen op vakantie was, nu opstapt.

Burgemeester Jonker van Hendrik-Ido-Ambacht sprak in zijn nieuwjaarstoespraak over de gezagscrisis.

Jonker constateert een gezagscrisis in de samenleving. „Tegenwoordig vinden zelfs gezagsdragers het moeilijk om gezag uit te oefenen. Hedendaagse burgers laten zich niet meer de wet voorschrijven door kleine en grote autoriteiten.”

De samenleving kan echter volgens hem niet functioneren zonder een minimum aan gezag. Jonker ziet dat het gezag van

leraren wordt aangetast door vrijgevochten kinderen en veeleisende ouders, die leraren bekritisieren waar hun kinderen bij staan.

Ook baart het hem zorgen dat politieagenten worden uitgescholden en hulpverleners worden belaagd of met stenen bekogeld door omstanders en jongeren. „Maar als kinderen niet meer door hun ouders worden gecorrigeerd, dan krijgt de politie of jeugdzorg de schuld als ze de beest uithangen. In de media wordt het woord gezag vaak in negatieve context gebruikt. Gezagsdragers moeten immers ‘ontmaskerd’ worden, omdat zij alleen maar hun eigen belang dienen en zakkenvullers zijn.”

De oplossing van de gezagscrisis begint volgens Jonker in het gezin. „Gezag is geen simpele zaak en moet tegenwoordig verdiend worden. Maar als iets verdiend moet worden, staat het per definitie ter discussie. Toch kan een leider nooit gezaghebbend zijn als er in de samenleving geen gevoel voor gezag bestaat. Volgens mij begint de oplossing voor de gezagscrisis in het dagelijks leven en dan met name in het gezin. Als mensen leren omgaan met gezag in hun eigen omgeving, gaan ze ook weer anders naar politici, gezagsdragers en hulpverleners kijken.”

De koningin wees in haar kersttoespraak op een van de oorzaken. „Vroeger was er vrijwel overal burenhulp en vormde nabuurschap de basis van de samenleving. Men kende elkaar. Maar de moderne mens lijkt weinig aandacht te hebben voor de naaste. (...)”

„Onze samenleving wordt steeds individualistischer. Persoonlijke vrijheid is los komen te staan van verbondenheid met de gemeenschap. Maar zonder enig wijgevoel wordt ons bestaan leeg. Met virtuele ontmoetingen is die leegte niet te vullen; integendeel, afstanden worden juist vergroot. Het ideaal van het bevrijde individu heeft zijn eindpunt bereikt. We moeten trachten een weg terug te vinden naar wat samenbindt.”

Het gezag brokkelt af. Predikanten, docenten, burgemeesters enzovoort ondervinden dat. De hoofdoorzaak ligt in het loslaten van Gods Woord. En wie Gods geboden (ook het vijfde gebod) verlaat, heeft smart op smart te vrezen.

De auteur is voorzitter van de raad van bestuur van gehandicapteninstelling De Schutse. Reageren aan scribent? gedachtegoed@refdag.nl

nieuwe stelling

Het kabinet-Balkenende IV viel in de nacht van vrijdag op zaterdag over de mogelijke verlenging van de missie in Uruzgan.

Het zou goed zijn als de PVV van Wilders in een nieuw kabinet kwam.

- Eens.
 Oneens.

>>Stem nu op refdag.nl

NVVE stuurt de "voltooid leven"

Met haar omschrijving van het probleem van het "voltooid leven" stuurt de NVVE de discussie een bepaalde kant op, schrijft dr. Theo Boer. De oplossing die je zoekt, hangt maar net af van hoe je het probleem definieert.

Per jaar maken 400 mensen ouder dan 60 jaar een eind aan hun leven. Voor zover zij handelen vanuit een bewuste keus –veel zelfdodingen zijn impulsief– zijn deze mensen van mening dat verder leven geen geluk of zin aan hun leven toevoegt. Naar een dokter kunnen zij niet: alleen wie lijdt aan een ernstige kwaal mag een euthanasieverzoek doen.

Om de groep levensmoede ouderen ter wille te zijn en om nabestaanden, treinmachinisten en ambulancepersoneel het trauma van een gruwelijke dood te besparen, riep de Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levensende (NVVE) onlangs de "Week van het Voltooid Leven" uit. Zowel op radio, televisie als in de kranten werd en wordt uitgebreid aandacht besteed aan dit initiatief.

Officieel is dit geen discussie alleen maar over een zelfmoordpil. Langer doorleven door betere zorg en meer sociale contacten, het mag allemaal ook. Toch startte uitgerekend in dezelfde week het burgerinitiatief Uit Vrije Wil, een pleidooi dat niets aan onduidelijkheid te wensen overlaat: een zelfmoordpil voor iedere oudere die dat wil. Het initiatief is opgezet „in samenspraak met de NVVE” en wordt aangevoerd door haar net teruggetreden voorman Tutorius. Daar komt bij dat de NVVE nog maar enkele maanden geleden met veel aplomb een website openstelde met tips voor zelfdoding.

Definiërmacht

Desondanks is de invoering van een zelfmoordpil nog allerm minst een gelopen race. Wie moet hem gaan uitdelen? Hoe voorkomen we dat mensen die last hebben van een tijdelijke dip om zo'n pil gaan vragen? Wie stelt vast of de aanvrager wilsbekwaam is? Welk signaal gaat van zo'n pil uit naar mensen die oud, eenzaam en zorgbehoevend zijn maar nog niet dood willen? Hoe kunnen we voorkomen dat de pil een moordwapen wordt in de handen van familieleden met goede of minder goede bedoelingen? En hoe leggen we een nieuwe Alleingang uit aan het buitenland?

Eén slag hebben de NVVE en het burgerinitiatief al wel gewonnen: zonder zich ervan bewust te zijn, zijn velen het probleem van levensmoede ouderen gaan beschrijven met behulp van termen en begrippen die ons vanuit één hoek zijn aangereikt. De NVVE heeft

zichzelf de definiërmacht van het probleem toegeëigend: oude mensen die een mooi leven hebben gehad komen na rijp beraad tot de conclusie dat het genoeg is geweest maar helaas: bange dokters, starre rechters, bemoeizuchtige geestelijken en beduchte politici houden de invoering van een zelfmoordpil nog tegen. En dat terwijl een meerderheid van de Nederlanders er voor is.

Laten we dus eens bij de probleemstelling beginnen. Als Jantje steeds met onvoldoendes voor wiskunde thuiskomt, wat is dan het probleem? De een zal zeggen dat het ventje lui is en harder moet studeren. Een ander zal echter menen dat het Jantje niet ontbreekt aan vlijt maar aan hersenen en een derde zal inbrengen dat de school veel te moeilijke toetsen bedenkt. Maar wat als het geen van drieën is en Jantje een verkeerd vakkenpakket heeft gekozen? Door het probleem op een bepaalde manier te definiëren, suggereer je al een oplossing.

Documentaires

Iets soortgelijks is er aan de hand met de discussie over voltooid leven. Is het probleem dat wij

